

NAŠA SLAVA

Poučni, gospodarski i kulturni list.

Godina V.

Broj 10. (1000)

DAN

XIX. LISTOPADA MDCCCLXXIV.

JEST ZA HRVATSKU

NAJLJEPŠI I NAJSLAVNIJI DAN

IZA KRUNISANJA ZVONIMIROVA

ONIM JE DANOM STUPILA U KOLO EVROPEJSKIH DRŽAVAH

OVIM SE VJENČA SA IZOBRAŽENIM SVIETOM

OTVARAJUĆ

U ZAGREBU

SVEUČILIŠĆE

FRANJE JOSIPA I.

HRAM

ŠTO GA JE HRVATSKI NAROD SVOJOM KREPKOM VOLJOM

SKITIO VILAM MUDRICAM

DA MU TU SINOVI

POUZDANJE I NADA BOLJE BUDUĆNOSTI

CRPE SVAKOJAKO ZNANJE I UMJENJE

U SVOJEM SLADKOM MATERINSKOM JEZIKU

MJESTO ORUŽJEM BOREĆ SE KNJIGOM I NAUKOM

ZA SLAVU I SPAS DOMOVINE

BILO U DOBAR ČAS!

Pogled po svijetu.

U Trstu 15. listopada.

Dne 20. t. m. otvara se u Beču naše carevinsko vijeće. Zato su naši zemaljski sabori nekoji već svršili, a nekoji se spremaju da svrše svoja saborska zasjedanja. Govorka se, da će carevinsko vijeće biti prije svega pozvano, da dozvoli godišnji trošak, a onda da se nezna, šta će biti ni od njega ni od sadašnjega ministarstva.

Onomadne je sedam mladoćehah stupilo u česki zemaljski sabor, a s druge strane sedamdeset i sedam staročehah izjavilo predsjedništvu mu, da misle, da će najuspješnije braniti stare pravice svoje kraljevine, ako izostanu iz sabornice. Čuje se, da se od neke strane živo radi, da i staročesi dođu u carevinsko vijeće. Ako dojde ikad do toga, onda će i gori spomenuta viest morat biti nešto više, nego prosto govorkanje. U našoj saveznicu, kraljevini Ugarskoj, ministar novčanstva radi neumorno, da poboljša novčano stanje svoje domovine, pa da se sva zemlja nada, da će i uspjeti. Mi mu to želimo od srca.

U ostalom svijetu pokazalo se ovih danah kojekakvo cvieće, koje bi u prigodi moglo uroditi svakojakim plodom. Bismarku nije dosta, što je pozatvorio veći dio njemačkih biskupah, nego je počeo zatvarati i svoje stare prijatelje i najvjernije sluge njemačkoga carstva. Onomadne je naime dao zatvoriti grofa Arnima, bivšega pruskoga poslanika u Rimu i Parizu. Za pravi uzrok još nitko pravo nezna, al svaki vidi, da se je počela tresti i Bismarkova ruka, bilo to od straha bilo od preuzetosti, što nije najbolji znak ni za njega ni za djelo rukuh njegovih. U Ingleskoj, Ruskoj i Francuskoj nije nikomu žao toga stanja u Njemačkoj, jer su već svi do grla siti Bismarkove prenapetosti. Stari parlamenat u Italiji bio je razpušćen, pak se sad tamo spremaju izbori za novi, koji će se sastati 23. dojučega novembra. I u Srbiji će biti novi izbori za skupštinu, koja se ima otvoriti 20. novembra. Tamo kao da još ima ljudi bez duše i bez glave, jer se čulo za nekakvu zavjeru proti kneževu životu, koji nije počeo još dobro ni živiti, a kamo li vladati. Turci se oružaju, kao da misli sutra rat buknuti. Bio se raznio glas, da su se u Španjolskoj soldati kraljevci pobunili i proboli Don-Karlosa, ali se poslje doznalo, da to nije istina.

● cvati i plodu.

(Prevajša Alfred Orešković.)

III. Oplodjivanje cvati.

Mali, nu deblji končić, koji se u čaški, u sredini naokolo stojećih prašnikah nalazi, zove se pestić te je ujedno — kako jur rekoso — ženskim dielom biline.

Kad je pelud u žutoj glavici prašnikah, u prašnicah naime uplivom sunčane toplote dozriela, razpukne se pokrivalo prašnicah uz veoma neznatno uzdrmanje zraka te strese svoju sadržinu tako, da nastane mali oblačić oplodjujućeg praška, kojega svaki i najmanji dio to svojstvo posjeduje, da oplodjuje pestić, čim prisprije do njegovih ustih, do njuške naime.

Promatramo li pojedina zrnca praška pod povećali ili sitnozori (jer su prostomu oku nevidiva), opazit ćemo, da svako zrnce nalici šupljoj, okrugloj cjevčici, imenom mješinića, koja je napunjena nekom zrnastom tekućinom.

Pestić pako, koga je zvanje najmanje jedno zrnca praška uhvatiti, imade kod trešnjeve cvati, u vrijeme, kad prašnice pucaju, na njuški finu kapljicu, na koju (kapljicu) se zrnca praška posjedaju; pak ako je tako, onda može vjetar mnogo tisućah zrnacah sa sobom ponieti, svrha je ipak postignuta; pestić je svoj zametak primio te će verno obaviti radnju daljnega oplodjenja.

Pestić naime kog vidimo u sriedi cvati uzdizati se, jest šuplja cjev, koja imade u sebi finu cjevčicu, dosižuću do osnovke pestića, imenom plodnica.

Ako zelenu čašku cvati odtrgnemo, onda vidimo plodnicu sasvim jasno; ona je doljni dio pestića, koji je znatno deblji dolje nego gore.

Nu, makar i jest gornji dio pestića tanak, ipak imade u nutarjosti istoga put za oplodjujući prašak, koji (put) vodi od njuške do plodnice i koji se vrat zove.

S toga je pestić pravom razdjeljen u 3 diela, od kojih imade svaki svoje ime. Doljni, deblji, malne zeleni dio zove se plodnica; dugi, žuto-zeleni i uzdižući se dio zove se vrat, a najgornji šiljak zove se, kako već znamo, njuška.

Kod trešnjeve cvati stoje prašnici i pestić tako jedan tik drugoga te se većinom u takovoj visini nalaze, da jedno zrnca peludi lahko do njuške dodje.

Imade pako i takovih cvatih, gdje se ne obavlja tako lahko oplodjivanje, buduć da kod mnogih nadmašuje pestić prašnike visinom, da se moraju dakle zrnca praha u vis dići radi oplodjenja. Kod ovakovih cvatih opazilo se je u novije doba, da, kad se približuje vrijeme pucanja prašnicah i pestić, koj se tako neradnim čini, takodjer jedno djelo preuzimlje. On se nagiblje tako, da se približi prašnicam te čeka, dok se pokrivalo razpukne, što često biva odmah; pak kad je jedno zrno praha došlo do njuške, tad se pestić opet izpravi te viri oholo, kao i prije nad svojimi male-nimi darivaoci ploda.

Nu i taj slučaj nespada medju najčudnovatije; jer u ovakovih slučajevih jest sdruženje uvijek lahka stvar, buduć da cvat sadržuje ujedno mužki i ženski dio. Imade pako i cvatih, koje imadu s jedne strane samo prašnike, a nikakova pestića; ovakove se cvati zovu mužke te se ureazviju nikada do ploda, već sadržavaju u sebi samo oplodjujući prašak. S druge strane imade cvatih iste bilinske vrsti, koje neimaju nikakova prašnika, već samo jedan pestić; i ove ženske cvati mogu samo onda postati plodovi, ako pelud od onih mužkih cvatih do njih dodje.

Pazinska gimnazija.

Mi smo bili učinili u 18. broju ovoga lista nekakve opazke glede primanja djetec u prvi razred te gimnazije. Sad dobismo od onoga slavnoga gimnazijskog ravnateljstva s programom, za koji slavnomu ravnateljstvu ovim što ljepše zahvaljujemo, sljedeće pismo:

Nr. 300

Löbliche Redaction der „Naša Sloga“!

In den nächsten Tagen wird im amtlichen Theile des „Osservatore Triestino“ eine Kundmachung der hierortigen Gymnasialdirection über die nächste Eröffnung des hierortigen Staatsgymnasiums und über die Aufnahme der Schüler in dasselbe erscheinen.

Indem besagte Direction sich beehrt, die löbliche Redaction der „Naša Sloga“ darauf aufmerksam zu machen, ersucht sie höflichst dieselbe Redaction, besonders davou Notiz nehmen zu wollen, dass der 2. Punct der auf Seite 50-52 des beiliegenden hierortigen Gymnasialprogrammes publicirten Aufnahmebedingungen in Bezug auf die Aufnahmsprüfung der in die erste Gymnasialclassen eintretenden Schüler eine Berichtigung erfuhr.

Diese Berichtigung lautet in der Eingangs erwähnten Kundmachung dahin, dass bei der Aufnahmsprüfung obgedachter Schüler Folgendes gefordert wird:

a) jenes Mass von Kenntnissen in der Religion, welches in den ersten vier Jahrescursen der Volksschule erworben werden kann.

b) Verständniß leichter deutscher Lesestücke, welches von nicht deutschen Schülern nöthigenfalls durch Uebersetzung in ihre Muttersprache zu zeigen ist; dann noch Kenntniß der Elemente aus der Formenlehre der deutschen Unterrichtssprache und bei nicht deutschen Schülern auch Kenntniß der Hauptregeln ihrer Muttersprache.

c) Uebung in der vier Grundrechnungsarten in ganzen Zahlen.

Von der k. k. Gymnasialdirection

Pisino am 3. October 1874.

Maschka m. p.

Director.

To jest u našem jeziku:

Br. 300.

Slavno uredništvo „Naše Sloga“!

Do koji dan će u službenom dielu lista „Osservatore Triestino“ izići oglas ovdašnjega gimnazijskoga ravnateljstva glede skoroga otvorenja ovdašnje državne gimnazije i glede primanja djakah u nju.

Dočim je rečenomu ravnateljstvu čast, opozoriti o tom slavno uredništvo „Naše Sloga“, prosi najuljudnije isto uredništvo, neka izvoli uzeti na znanje, da je bila popravljena 2. točka prijernih uvjeta, proglašenih na 50-52 strani priklopljenoga programa ovdašnje gimnazije, glede prijernog ispita djakah, koji će da stupe u prvi gimnazijski razred.

Taj popravak u gori rečenoj objavi glasi, da će se kod prijernog ispita spomenutih djakah zahtievati sljedeće:

a) Toliko poznavanje vjerozakona, koliko se može nabaviti u prvih četvero godišnjih tečajih pučke škole;

b) Razumjevanje lakih njemačkih komadah iz čitanke, koje će razumjevanje, ako uztreba, nenjemački djaci morat dokazati prevadjanjem u svoj materinski jezik; onda poznavanje početnih pravilah oblikoslovja njemačkoga učeavnoga jezika, a od nenjemačkih djakah još i poznavanje glavnih pravilah materinskoga jezika;

c) Vježbanje u četvero temeljnih vrstih računskih ciljima brojevi.

Od c. k. gimnazijskog ravnateljstva.

U Pazinu dne 3. listopada 1874.

Maschka v. r.
Ravnatelj

A sad evo oglasa, o kojem je tu govor, te se čita u 227. broju vladina lista „Osservatore Triestino.“

Oglas.

Na ovoj državnoj gimnaziji u školskoj godini 1874-75, koja počima 2. studenoga ove godine, hoće se otvoriti osim razredah, koji su doslele obstojali, t. j. osim pripravnoga i četirih razredah doluje gimnazije, i peti gimnazijalni razred, ili prvi razred gornje gimnazije.

U nazvane razrede primat će se učenici 30. i 31. listopada od 8 sati prije podne do 1 sata poslije podne. 31. listopada će bit i izpiti za primanje i opetovanje.

Pogodbe upisa djakah su sljedeće:

1. Od ovih djakah, koji hoćeju u pripralni razred stupiti, zahtieva se dobra svjedočba treće godine pučke škole;

2. U prvi gimnazijalni razred smiju samo oni djaci stupiti, koji imaju dopust na ovoj gimnaziji isti razred opetovati, ili koji su pripralni razred dobro svršili. Svaki ini djak, koji hoće stupiti u prvi gimnazijalni razred, mora se podvrći izpitu za primanje, u kojem se zahtieva:

a) ona mjera znanja u vjerezakonu, koja se može nabaviti u prvih četirih godinah pučke škole;

b) razum labkih njemačkih odlomakah iz čitanke, kojega nenjemački djaci, ako treba, moraju dokazati prevodom na svoj materinski jezik; pak znanje glavnih pravilah njemačkoga učenoga jezika, i glede na nenjemačke djake takodjer znanje glavnih pravilah svojega materinskoga jezika;

c) vježbanje u četirih glavnih računskih ciljima broji.

Oni, koji ovaj izpit dobro neučini, valja da ide u pripralni razred.

3. Primanje u druge razrede bit će, kao do sada, t. j. usljed valjane gimnazijalne svjedočbe ili usljed dobro položena izpita za primanje. Taj izpit mora položiti na svaki način onaj učenik, koji nije bio do sada upisan na nikojoj javnoj austrijansko-ugarskoj gimnaziji.

Od c. k. gimnazijskoga ravnateljstva

U Pazinu 1. listopada 1874.

D o p i s i.

Iz Pazinščine 8. listopada.

Kad bi čovjek i hotio, da štogod piše, nema skoro ništa novoga, za čim svi hlepe, već ako neće, da opet i opet starim stvarim dade nov oblik. Tako ti je na tom svijetu, da je naime uvijek sve staro i uvijek sve novo — stara liepa narav!

Sada, pošto se je već potrgalo i pobralo, vidi se, da je ljetas Bog otvorio dosta obilato svoju blagodarnu desnicu te dao ljudem prilično hrane, akoprem je tuća u nekojih predjelih vinograde i polja malko ošibala. Vino jest već u pivnicah (konobah), al tužan kmet će ga morat doskora po što po to dati, jer je dužan za lanjsku il predlanjsku turkinju, koju treba platiti. Rekoh da će ga morat dati po što po to, jer sam čuo govoriti, da dobru robu kane nezastitljivi prodavaoci turkinje plaćati po 5—6 for., a slabiju po 4 for. Treba znati, da to odlučuju kolovodje, ljudi naime, kojim na sreću leži jedino dobrobit i blagostanje naše tužne Istre!?

Ali buduć da oni malo mare, što i kako se o njimi govori i piše, zato jih pustimo i obratimo se drugamo.

Na željeznici se čuju svakim danom tužbe radnikah, da ih neplacaju pravo, nego da ih hoće na svaku ruku da oškoda. Tako se je i ovih danah čulo jadikovanje siromašnih težakah u Pazinu, da ih kani mjernik prevariti na mjeri, a tim i u plaći; zato da je moralo više žendarmah doći, da se nebi kakova nesreća i smutnja dogodila!

Što se tiče pazinske gimnazije, hoće se komu čudno viditi, da svi učenici hrvatske narodnosti na ovdašnjoj gimnaziji neće talijanski jezik; nego ja sam tu stvar razpitao pa doznao, da su ga baš dužni učiti i da bi jih prije oprostili od učenja svojega materinskoga, nego od talijanskoga! Neka se uće — to im neće škoditi — ali zašto da jih sile, kad nesile Talijane učiti i hrvatski?

Govoreć o hrvatskom jeziku, moram još nešto dodati. Talijanski se predava u talijanskom jeziku, jer je obligatan samo za Talijane, pak zašto se nebi predavao i hrvatski jezik u hrvatskom

buduć obligatan samo za Hrvate? Ili zar nemamo knjigah? Toga se neće valjda nitko osudit reći, tko ikoliko poznaje našu literaturu. Napokon, nebi li bilo pravedno, da se hrvatski djaci uče vjeronauk na hrvatskom jeziku u onih razredih, u kojih se uče Talijani na talijanskom?

Mogao bi još koješta reći, osobito o pučkih školah, gdje su se već djeca naučila *si* i *no*, ali za sada budi dosta ovo o gimnaziji.

Iz Baške na otoku Krku.

Dobri Bog dao je i nam Bašćanom sinje more, kad nas ne bude mogla zemlja hraniti, da išćemo po moru koru kraha. Naš se puk svaki dan umnožava, a zemlje svaki dan manje, ljeta pako od gorega gore. Što je dakle naravnije, nego da se puk hiti na dugo i široko more, da ga ono brani, kad zemlja nemože? Tako živu Englezi, tako Holandezi i drugi primorski narodi, koji neimaju zemlje, da ju tebe.

To je naš zastupnik na carevinskom vieću, presvjettli gosp. Dr. Dinko Vitezić, jasno uvidio, pak je za svojega boravljenja u Beču stupio pred ministra, prošeć ga, neka uz dobro uređenu pučku školu osnuje i otvori u Baški barem niži tečaj Nautike. On je to tako viešto razložio, da mu je ministar rekao, da vidi i sam skrajnu potrebu te škole, pak da će svojski nastojati, da se otvori. Ali dakako trebalo je, da se u tu svrhu i sama občina obrati prošnjom na ministra. Povrativ se dakle Vitezić u domovinu, uputi bašćansko upraviteljstvo občine, što i kako mu valja učiniti, da dobi od ministra toli potrebitu školu. Usljed toga bude napisana molbenica i poslata u Beč. Nu kako je već u takvih stvarih običaj i navada, ministar je morao zaiskati izvješće od dotične oblasti. Kako čujem, ta oblast je ministru u izvješću odgovorila, da Baški netreba Nautike, jer da je Lošinjska blizu, pa tko hoće da može tamo u školu. I gle, u ožujku mjesecu t. g. dobi Bašćanska občina odgovor od ministra, da joj se za sada nemože molbenica uslišati. Tko zna, gdje je otok Krk, gdje Baška i gdje Lošinj, i kako je težka komunikacija među njima, vidi na prvi mah, da to izvješće neima temelja, i kad nebi naši ljudi bili siromasi kao što jesu, pak nemogli trošiti u tudjem mjestu na svoju djeten. To je tako istinito, da neima Bašćanina, ni u obće Krčana, koji bi bio ikad pohadjao Lošinjsku školu. Nego tko prosi taj nosi, a ljudi se dogovaraju, dokle se dogovore.

Zato, izvješćen Dr. Dinko Vitezić o zloj sreći Bašćanske molbenice, javi obćini, na koji se način ima i po drugoć uteći ministarstvu, da postigne svoju svrhu. Nu žalibože znam pouzdano, da obćinsko zastupstvo nije bilo do prošlog mjeseca kolovoza ništa učinilo glede te prevažne stvari, a najbrže da nije ni poslje! Ja sam ovo na svjetlo iznesao zato, da Bašćani vide, a obćinsko zastupstvo da providi, ako ga je ikoliko mar za budućnost puka, za kojega je dužno skrbiti.

Franina i Jurina.

Fr. Hoho, Jurino, si tu — kud te to već drugi mesec vetar nosi, da te ni nigder čut ni videt?

Ju. Pust me, nisam ti imel lazno, a baš nimam ni sad.

Fr. Kakovoga si to posla imel?

Ju. A mladoženji Vinku Loziću sam pripravljal stan — okrote sam nabijal.

Fr. A onda?

Ju. Onda sam ga trgal i mastil.

Fr. Ča pak sad delaš, da nimaš lazno?

Ju. Sad pijem, kad ga je Bog dal — a ki ga nebi — ihuhu!

Fr. Čuvaj se, Jurino — ki pije po manje, pije do dalje!

Ju. Hod ča, ča mi to vavek predikaš.

Fr. Neznam, da li ti predikam više ja, il te tvoje razderane gaće. — Daj malo manje va se, a malo više na se i na svoju golu decu, pak će vas bit lepše videt.

Ju. Borme, Franino, i ti bubneš kadgod koju pravu!

Knjizevne viesti.

Izišao je **Velebit**, Zabavnik hrvatske omladine, nakladom istoimenog djačkog društva, a tiskom Dragutina Albrechta u Zagrebu. Povod i svrhn izdanju te knjige bili smo i mi naviestili u ovom listu, zato nam sad nepreostaje drugo, nego preporučiti ju što toplije svim, koji su radi, da našoj mladeži omili težki zato spori književni rad. Knjiga stoji 1 f., a može se dobiti u svih knjižotržacah, u kojih i druge naše knjige.

Već je odavna izišao i IV. svežić **Kantorčice**, što ju izdaje kraljevička tiskarna, te se može dobiti svežić po 10 nvč. u Kraljevici, Senju, Rieci, Zagrebu i Zadru.

POZIV K PREDPLATI.

Narod bez narodnosti je tielo bez kosti.

Moj će trud prigodom otvorenja našega sveučilišta urednim zdanjem do svršetka listopada ugledati svieta pod nadpisom:

Knjižnica Gajeva.

OGLED BIBLIOGRAFIJSKIH STUDIJA.

Osim ugledala velike dragocjene narodne knjižnice ovaj spis pod naslovom: „Smotra o otčinskoj knjižnici“ mjesto uvoda donosi dio kulturne, prosvjetne povjesti o preporodjaju našega naroda, naše narodnosti i književnosti i ulomak vjekopisa, što ga je pokojni moj roditelj spisao, čest avtobiografije njegove. Izdanje će drvoreznim likom njegovim biti urešeno.

Nepريمiv dovoljno pomoći k izdanju, naumio sam k predplati pozvati narod, da nabavi počastno ovo spomendjelo.

I ovako liepo molim ljubitelje i ljubiteljke naše knjige, n vlast one, kojih sam drugom prigodom u pomoć pozvao, da mi se čas prije odzovu.

Predplata iznosi 1 for. 50 nvč., te se neka šalje meni. Tko mi doznačnicom pošalje ovaj iznosak, onomu će knjiga *franko* biti poslana. Inače na pouzeće, poimence znanim podupiračem naše knjige. Na deset sabranih izisaak jedan bezplatno.

U Zagrebu mjeseca rujna 1874.

VELIMIR GAJ.

Zemljovidi. Tiskom Eduarda Hölzel-a u Beču priredjivanjem g. Matkovića izašli su hrvatskim jezikom sljedeći zemljovidi ili tpe: 1. Austro-Ugarska Monarhija, prodaje se po 8½ for.; 2. Evropa, prodaje se po 5½ f.; 3. Istočna i zapadna polutka prodaje se po 3½ for. Preporučamo je svakomu jer su izvrstni.

Promjene u tršćansko-koparskoj biskupiji.

Preminuše u Gospodinu: Preč. g. Bartal Bordoo, župnik u miru i začasni kanonik kapitula koparskoga, u 85. godini svoje dobe; M. č. g. Josip Koman, župnik i dekan Škedenjski (Servola), u 63. godini; Č. g. Josip Rupnik, svećenik u miru u Bazovici, u 53. godini; M. č. g. Mate Novak, župnik u miru u Buzetu, u 71. godini svoga života. — Čč. gg. Josip Zakotnik i Martin Vodir upravljati će škedenjskom župom. Č. g. Martin Prenc, duh. pomoćnik u Moščenicah, bi imenovan upraviteljem župe u Sušnjevici. Č. g. Andrej Ščitar ide iz Sušnjevica u Kastav. Č. g. Anzelm Zajc ide iz Munah u Jelšane. Č. g. Anton Urbanac, duh. pomoćnik u Šmarju, ide za upravitelja župe Tinjanske (kod Kopra). Čč. gg. mladomisnici J. Brezovar, M. Leginja i J. Sila idu kao duhovni pomoćnici u Lanišće, Lovran i Pazin. — Otidjose na Sveučilišće da uče filologiju čč. gg. Skočir Agustina, bivši župe upravitelj u Tinjanu (kod Kopra) i Mandić Jakov mladomisnik. Iz ove otide u Ljubljansku biskupiju č. g. Ivan Mavrič, bivši duhov. pomoćnikom Lovranu.

Različite viesti.

* Imendan Nj. Vel. našega cara, dne 4. tek. mjeseca, bio je i ovdje proslavljen svetčano po običaju.

* Nj. Vel. naša cesarica povratila se iz Ingleske u domovinu.

* Hrvatsko Sveučilišće. Dne 19. tekućega mjeseca oktobra otvara se svečano u Zagrebu Sveučilišće Franje Josipa I., komu je položio temelj prvi hrvatski sin, neumrlji biskup Strossmayer.

Svečanost će trajati tri dana. Za tu prigodu da se najavljuju u Zagreb silni gosti sa svih stranah Najveća čast bit će novomu Sveučilišću zastupnici mnogobrojnih evropejskih Sveučilišćah. Znanost je neutralno polje, na kojem se sastaju i bratimo svi narodi svieta. Berlinsko Sveučilišće, koje jest prvo u Njemačkoj, zastupat će glasoviti učenjak i spisatelj, professor Gneist. Da se taj dan proslavi kako valja i izvan Zagreba, praznovat će hrvatski narod u svoj Kraljevini, te ići kao u blagdan na svečanu službu božju, gdje će mu župnici tumačiti znamenovanje te velike za Hrvatsku svečanosti. Tom prilikom mi odavljje već unapred vičemo: Živio Franjo Josip I., pod čijim se imenom otvara hrvatsko Sveučilišće! Živio biskup Juraj Josip Strossmayer, koji mu je položio temelj! Živio hrvatski narod, koji će se tu, uz ostalu mu braću, prvi grijati na oživljujućem suncu znanosti i prosvjete!

* Nj. Vel. cesar odlukom od 7. t. m. ovlašćuje bana, da ga zastupa prigodom svetčana otvaranja hrvatskoga sveučilišća.

* Na hrvatskom sveučilišću gosp. profesor Dr. Mesić bio je izabran Rektorom, a gosp. profesor Dr. Vojnović Prorektorom.

* Sjevernim putnikom na čast sastalo se ovdje u Trstu dne 12. tek. na svečanu gostbu 150 najodličnije gospode tršćanske, među kojima primorski namjestnik barun Pino, tršćanski gradonačelnik Dr. D'Angeli itd. Od sjevernih putnikah bijahu prisutni vodja ekspedicije Weyprecht, oficir Orel, kapetan Lužina, mornari Palmić, Sučić, Scarpa i Katalinić. Vodja Weyprecht je u svojoj napitnici i opet pohvalio naše mornare, rekav, kad nebi ekspedicija na svojem dalekom putu bila drugo odkrila, da je otkrila uztrajnost, neumornost i stegu (disciplinu ili red i posluh) austrijskog mornara i vojnika, što je najglavnije za svako teško poduzetje bilo po moru bilo po kopnu. Kako se čitalo, i Rieka je veoma sjajno dočekala te junake, a ni provrtna Kraljevica, kako u ničem tako ni u tom, nehtjede da bude zadnja. Lovran i Volosko prirediše takodjer svojim bratrim sinovom, Palmiću, Letišu i Sučiću, sjajnu gostbu u pitomoj Opatiji, da se naraduju njihovu povratku i potaknu svoju mladež na slična i još slavnija djela. Sjeverni putnici bili su svi odlikovani od Nj. Vel. našega cesara tko na ovaj tko na onaj način. A na predlog gradske občine Bečke skuplja se po svoj Austriji i Ugarsko-Hrvatskoj tako zvani „Narodni dar“, od kojeg će polovica pripasti zapovjednikom, da uzmognu štampati znanstvene opazke, što su jih učinili u tom dalekom svietu, a druga polovica će se razdijeliti među mornare, koji su onako uztrajno i neustrajivo stajali čiz svoje zapovjednike.

* G. Dr. Vitezić istranski zastupnik na carev. vieću, prošao je ovud put Zagreba, gdje će prisustvovati otvaranju sveučilišća, odanle pako krenuti u Beč.

* Grof Hohenwarth, bivši ministar predsjednik, kako se čita, putuje sa obitelji po Dalmaciji.

* Maria, bavarska kraljica mati, rođena kneginja pruska, bratučeda njemačkoga cara Vilima prestupila je ovih danah u katoličku crkvu.

* Djevojka sama sebe na lot igra. Neka liepa i dobro odgojena djevojka iz Pethivierskoga okružja u Francuzkoj, namislila je sama sebe na lot igrati. Izdala je naime 300 srećakah po 1000 franakah svaku, pa sebe i 300.000 fr. obeća dobitniku. Nu postavila je djevojka nekoliko preduvjeta. Neće naime prodavati srečke nego onim, kojim ona privoli, i za bolju sjegurnost porazgovorit će se pol ure sa svakim, koji želi od nje kupiti srečke. U broju godinah i kupnji srećakah nije postavila granice. Dan izigranja biti će 25. rujna u občinskom pithivijerskom uredu.

Izkaznice (Legitimationskarten)

za putovanje u Zagreb na sveučilištnu svečanost po sniženoj željezničkoj cieni mogu se dobiti i ovdje u Trstu kod odpravništva „Nase Sloge.“

Ték Novacah

polag Borse u Trstu od 1 — 15 Oktobra 1874.

NOVCI	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	—
Caraki dukavi (cokini)	5.23	5.23	5.23	—	5.23½	5.23¼	5.23	5.23	5.23½	5.23¼	—	5.23	5.23½	5.23¼	5.24	—
Napoleoni	8.78	8.80	8.80	—	8.80	8.80	8.82	8.80	8.86	8.81	—	8.85	8.84½	8.85	8.86	—
Liro Inglesko	11.03	11.05	11.03	—	11.03	11.03	11.04	11.06	11.08	11.08	—	11.08	11.08	11.09	11.08	—
Srebro prid (aggio)	103.75	103.75	104.	—	103.83	103.85	104.	104.15	104.25	104.50	—	104.65	104.65	104.65	104.50	—

A. Karabalić Vlastnik.

Izdavatelj i odgovorni urednik A. Novak.

Tisk. Sinovi K. Amati.